

DALYKO (MODULIO) APRAŠAS

Dalyko (modulio) pavadinimas	Kodas
BAIGIAMASIS EGZAMINAS	

Dėstytojas (-ai)	Padalinys (-iai)
Koordinuojantis: Sandą parengė Doc. dr. Lina Zabulienė ¹ Kitas (-i): Prof. dr. Vaiva Hendrixson ² Prof. dr. Tomas Poškus ³ Doc. dr. Mindaugas Šilkūnas ⁴ Asist. dr. Sonata Varvuolytė ⁵ Doc. dr. Virginija Žilinskaitė ⁶	¹ Reumatologijos, traumatologijos-ortopedijos ir rekonstrukcinės chirurgijos klinika, Klinikinės medicinos institutas, Medicinos fakultetas; ² Fiziologijos, biochemijos, mikrobiologijos ir laboratorinės medicinos katedra, Biomedicinos mokslų institutas, Medicinos fakultetas; ³ Gastroenterologijos, nefrourologijos ir bendrosios chirurgijos klinika, Bendrosios chirurgijos centras, Klinikinės medicinos institutas, Medicinos fakultetas; ⁴ Akušerijos ir ginekologijos klinika, Klinikinės medicinos institutas, Medicinos fakultetas ⁵ Vidaus ligų, šeimos medicinos ir onkologijos klinika, Klinikinės medicinos institutas, Medicinos fakultetas; ⁶ Vaikų ligų klinika, Klinikinės medicinos institutas, Medicinos fakultetas.

Studijų pakopa	Dalyko (modulio) lygmuo	Dalyko (modulio) tipas
Vientisosios	-	Privalomasis

Įgyvendinimo forma	Vykdymo laikotarpis	Vykdymo kalba (-os)
Auditorinė	VI kursas, XII semestras	Lietuvių/anglų

Reikalavimai studijuojančiajam	
Išankstiniai reikalavimai: Studentas turi būti atsiskaitęs už visus studijų plane numatytus dalykus.	Gretutiniai reikalavimai (jei yra): Studentas turi būti atlikęs ir apgynęs magistro darbą, atlikęs internatūros praktiką ir išlaikęs internatūros egzaminą.

Dalyko (modulio) apimtis kreditais	Visas studento darbo krūvis	Kontaktinio darbo valandos	Savarankiško darbo valandos
3	75	4	71

Dalyko (modulio) tikslas: studijų programos ugdomos kompetencijos		
<p>Įgyti pakankamai būtinųjų medicinos žinių ir įgūdžių bei gebėti juos panaudoti praktikoje, išmanyti sveiko ir sergančio žmogaus sandarą, funkcijas ir elgseną, ryšius tarp žmogaus sveikatos būklės ir jo fizinės bei socialinės aplinkos; gerai susipažinti su moksliniais metodais. Išugdyti studento profesionalumą, gebėjimą ir pasirengimą dirbti savarankiškai ir tarpdisciplininėje komandoje, bendrauti su skirtingų socialinių ir kultūrinių grupių žmonėmis, vadovautis medicinos etikos ir deontologijos, sveikatos apsaugos ir socialinės medicinos organizavimo reikalavimais, kritiškai vertinti savo kompetencijų ribas ir gebėti tinkamai atsakyti už savo veiksmus. Išugdyti holistinį požiūrį į pacientą, gebėti laiku ir tinkamai atpažinti ūmias būkles ir suteikti būtinąją medicinos pagalbą; žinoti ligų epidemiologiją, nustatyti ligas įvairaus amžiaus asmenims, galimas jų priežastis ir pagrindinius rizikos veiksnius, simptomus, ūmias bei lėtines komplikacijas, įvertinti klinikinę ligonio būklę ir gyvybinių funkcijų rodiklius, išmanyti ir mokėti taikyti pagrindinius ligų diagnostikos metodus, skirti tikslius tyrimus ir, esant indikacijoms, skirti papildomus tyrimus, interpretuoti atliktų tyrimų rezultatus, atlikti diferencinę diagnostiką, išmanyti farmakologijos principus, mokėti sudaryti ilgalaikės paciento priežiūros ir stebėjimo planą, išmanyti gydymo principus ir rekomenduoti profilaktikos priemones. Gebėti rinkti, sisteminti, analizuoti, interpretuoti informaciją, teikti išvadas bei rekomendacijas ir remiantis jomis planuoti savo veiksmus. Siekti profesinio tobulėjimo visos profesinės karjeros metu.</p>		
Dalyko (modulio) studijų siekiniai	Studijų metodai	Vertinimo metodai
Bendrosios kompetencijos Sėkmingai baigęs šį semestrą studentas gebės: Gebės taikyti žinias praktikoje, veikti sąžiningai, savarankiškai, kokybiškai ir tinkamai, savikritiškai vertinti savo darbo kokybę, įvertinti savo kompetencijų ribas ir, esant reikalui, kreiptis	Visų studijų dalykų mokymasis (paskaitos, seminarai, pratybos, užsiėmimai įvairiuose asmens	Testas

<p>pagalbos ir priimti atsakomybę už savo veiksmus, veikti naujų situacijų sąlygomis ir prie jų prisitaikyti; Turės profesinių etikos įgūdžių ir gebės laikytis etinių įsipareigojimų, taikyti geros medicininės praktikos principus darbe, bendrauti su pacientais, ir su jų šeimos nariais, būtų empatišku, tolerantišku ir konfidencialiu, gerbti pacientų teises ir jų nepažeisti, atsižvelgdamas į individo fizinio ir psichinio vystymosi etapus bei ypatumus, amžių, sveiko ir sergančio žmogaus psichologiją.</p>	<p>sveikatos priežiūros įstaigų (ligoninių ar poliklinikų) skyriuose, operacinėse, ir procedūriniuose kabinetuose, probleminis dėstymas, pranešimų pristatymas, klinikinių atvejų ir situacijų analizė, pasakojimas, minčių lietus, darbas mažose grupėse ar porose, atvira diskusija, kūrybinės užduotys, klaidų analizė, teorinis modeliavimas, operacijų vaizdo įrašų demonstravimas, praktiniai darbai su operacijų simulatoriais, vasaros praktika, internatūros praktika; savarankiškas darbas - mokslinės informacijos paieška ir literatūros nagrinėjimas, teisės aktų analizė, klinikinio atvejo aprašymo ir referatų parengimas ir pristatymas); Medicinos programos baigiamojo egzamino duomenų bazės peržiūra; savarankiškas studento darbas.</p>	
<p>Gebės dirbti kartu su kitų sričių specialistais bei kitų mokslų ekspertais, dalintis turimomis žiniomis, patirtimi ir gerąją praktika, spręsti problemas, priimti bendrus sprendimus ir įvertinti jų poveikį.</p>		
<p>Gebės kritiškai ir savikritiškai mąstyti, rinkti informaciją ir duomenis iš įvairių šaltinių, ją analizuoti, sisteminti, vertinti kritiškai, interpretuoti, sklandžiai ir argumentuotai reikšti mintis žodžiu ir raštu, aiškiai ir suprantamai perteikti informaciją teikti išvadas bei rekomendacijas, remiantis jomis, planuoti savo veiksmus.</p>		
<p>Gebės plėtoti idėjas, būti kūrybingu ir iniciatyviu, vykdyti mokslinius tyrimus, organizuoti, planuoti savo veiklą ir įgyvendinti projektus, siekti tikslų.</p>		
<p>Gebės siekti bendrųjų, ne medicinos mokslų srities žinių, mokytis tolesnių studijų metu, savarankiškai mokytis visą gyvenimą ir tobulinti profesinę kvalifikaciją, mokytis ir motyvuoti kitus.</p>		
<p>Gebės palaikyti ryšius su visuomene, bendradarbiauti su įvairiomis sveikatos apsaugos priežiūros, asmens bei visuomenės sveikatos priežiūros įstaigomis, skleidžiant mokslu grįstas žinias visuomenei, pacientams, jų giminėms, medicinos personalui ir kitų sričių specialistams. Gebės suvokti aplinkos įvairovę ir daugiakultūriškumą; suprasti ir atsižvelgti į kitų kultūrų papročius; dirbti tarptautinėje aplinkoje bei bendrauti kitomis užsienio kalbomis.</p>		
<p>Dalykinės kompetencijos Sėkmingai baigęs šį semestrą studentas gebės:</p>		
<p>Gebės taikyti biomedicinos mokslų pasiekimus, įrodymais pagrįstos medicinos principus, gebėjimus ir žinias; gebės konsultuoti pacientą, įvertinti klinikinius požymius, atlikti fizinį ištyrimą ir įvertinti psichinę būklę, paskirti tyrimus, interpretuoti rezultatus gautus iš ligos istorijos, fizinio ištyrimo, instrumentinių bei laboratorinių tyrimų, atlikti diferencinę diagnostiką, preliminariai įvertinti paciento problemas ir pagal jas suformuluoti diagnozę, tyrimo, gydymo ir stebėjimo planus, paskirti gydymą ir užrašyti išsamią ligos istoriją.</p>	<p>Visų išklaustųjų studijų dalykų mokymasis studijų metu (paskaitos, seminarai, pratybos, užsiėmimai įvairiuose asmens sveikatos priežiūros įstaigų (ligoninių ar poliklinikų) skyriuose, operacinėse ir procedūriniuose kabinetuose, , probleminis dėstymas, pranešimų pristatymas, klinikinių atvejų ir situacijų analizė, pasakojimas, minčių lietus, darbas mažose grupėse ar porose, atvira diskusija, kūrybinės užduotys, klaidų analizė, teorinis modeliavimas, operacijų vaizdo įrašų demonstravimas, praktiniai darbai su operacijų simulatoriais, vasaros praktika, internatūros praktika; savarankiškas darbas - mokslinės informacijos paieška ir literatūros nagrinėjimas, teisės aktų analizė, klinikinio atvejo aprašymo ir referatų parengimas ir pristatymas); Medicinos programos baigiamojo egzamino duomenų bazės peržiūra;</p>	<p>Testas</p>
<p>Gebės suteikti būtinąją medicinos pagalbą ir turės gaivinimo įgūdžių traumų, nelaimingų atsitikimų, apsinuodijimų, ūmių būklių ir ligų atvejais ir kitais gyvybei pavojingų situacijų atvejais naujagimiams, kūdikiams, vaikams, suaugusiesiems, gimdyvėms ir visais kitais atvejais, jei vietoje nėra reikiamos specialybės gydytojo, vadovaujantis šiuo sandu ir „Lietuvos medicinos normoje - Medicinos gydytojas: funkcijos, teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė MN7:1995“ pareigomis.</p>		
<p>Gebės taikyti pagrindinius slaugymo principus.</p>		
<p>Žinos, laikysis ir taikys nacionalinius ir Europos teisės aktus, reglamentuojančius sveikatos apsaugos priežiūros, asmens sveikatos priežiūros įstaigų veiklą ir jų teikiamas paslaugas. Nustatyta tvarka gebės pildyti medicininius dokumentus apie paciento ištyrimo, gydymo, profilaktinio darbo rezultatus, pranešti apie išaiškintą arba įtariamą ūminį infekcinį susirgimą, apsinuodijimą maistu bei profesinį apsinuodijimą, pranešti policijai apie smurtinius sužalojimus, mokės išrašyti receptus, mirties liudijimus bei kitus medicininius dokumentus.</p>		

Gebės spręsti visuomenės sveikatos klausimus, nustatyti ligų profilaktikos problemas ir bendruosius ligų rizikos veiksnius, siekti profesinių ligų profilaktikos, skatinti sveiką gyvenseną, ligų profilaktiką ir sveikatos tausojimą bei ugdymą ir konsultuoti asmenis sveikatos gyvensenos ir racionalios mitybos klausimais, taikant sveikatos mokymo metodikas ir mokės vertinti šios veiklos pokyčius, gebės atlikti profilaktinius skiepijimus ir organizuoti užkrečiamų ligų profilaktiką.	savarankiškas studento darbas.	
---	--------------------------------	--

Temos	Kontaktinio darbo valandos						Savarankiškų studijų laikas ir užduotys	
	Paskaitos	Konsultacijos	Seminarai	Pratybos	Laboratoriniai darbai	Praktika	Visas kontaktinis darbas	Savarankiškas darbas
SVEIKATOS POLITIKOS, VISUOMENĖS SVEIKATOS, ETIKOS IR BENDRAVIMO PAGRINDAI Visuomenės sveikatos ir psichikos sveikatos politika, sveikatos priežiūros sistemos, sveikatos vertinimo rodikliai ir sutrikimų prevencija; vandens, mitybos, gyvensenos, aplinkos, triukšmo, vibracijos, kenksmingų cheminių medžiagų ir dulkių, profesinių veiksnių, psichologinių rizikos veiksnių poveikis asmens ir visuomenės sveikatai. <i>Sveikatos apsaugos priežiūros organizavimo, socialinės medicinos, sveikatos teisės, bioetikos, įrodymais pagrįstos medicinos, principai, biomedicininiai tyrimai, sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ekonominiai ir teisiniai aspektai, profesinio kontakto, neverbalinio bendravimo ir komandinio darbo principai.</i>		4					3	Dalykinės literatūros pagal nurodytą temą studijavimas; Medicinos programos baigiamojo egzamino duomenų bazės peržiūra; savarankiškas studento darbas.
KLINIKINĖS FARMAKOLOGIJOS PAGRINDAI Farmakologijos principai, pagrindinės vaistų grupės, terapinis vaistų monitoringas, vaistų sąveika, nepageidaujamos vaistų reakcijos, farmakologinio budrumo principai, racionalus vaistų vartojimas, vaistų skyrimas esant inkstų, kepenų nepakankamumo atveju, kritinių būklių metu, vaikams ir senyviems asmenims, nėštumo ir žindymo laikotarpiu, klinikinių vaistų tyrimų vertinimas, receptų išrašymo principai.							1	
KRAUJOTAKOS (ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ) SISTEMA ir LIGOS Kraujotakos sistemos anatomija, fiziologija, patologija ir klinikinis ištyrimas, arterinio kraujospūdžio matavimo, elektrokardiogramos atlikimo principai ir vertinimas. Kraujotakos sistemos ligų laboratorinių ir instrumentinių tyrimų vertinimas ir interpretacija. Ūminis ir lėtinis širdies ir kraujagyslių nepakankamumas (staigi mirtis, kardiogeninis šokas, nualpimas, kolapsas, plaučių edema), aterosklerozė, krūtinės skausmas, koronarinė širdies liga (stabili krūtinės angina, ūminiai koronariniai sindromai, miokardo infarktas, pofinfarktinė kardiosklerozė), aortos ligos, disekuojanti aortos aneurizma, širdies ritmo ir laidumo sutrikimai (tachiaritmijos, paroksizminis širdies ritmo sutrikimas, bradiaritmijos, Morgagni-Adams-Stokes priepuolis ir kt.), arterinė hipertenzija (pirminė ir antrinė, hipertenzinė krizė), dislipidemija, kardiomiopatijos, miokarditai, perikardo ligos, ūmi plaučių arterijos tromboembolija, mažojo kraujo apytakos rato hipertenzija, lėtinė plautinė širdis, įgytos ir įgimtos širdies ydos, infekcinis endokarditas, periferinių ir visceralinių arterijų okliuzinė liga, galūnių arterijų embolija; diabetinė pėda, įgimtos kraujagyslių malformacijos, lėtinė venų liga, giliųjų venų trombozė, limfinės sistemos patologija, širdies ritmo sutrikimai bei kitos būklės, kai reikalingas ilgalaikis antitrombozinis gydymas: epidemiologija, pagrindiniai rizikos veiksniai, galimos ligų priežastys, simptomai, komplikacijos, diagnostikos galimybės, diferencinė diagnostika,							4	

<p>būtinoji medicinos pagalba ūmiais atvejais, gydymo principai, ilgalaikis stebėjimas, indikacijos hospitalizacijai, oksigenoterapijai, chirurginiam gydymui ir širdies transplantacijai, chirurginio gydymo principai, širdies ir kraujagyslių ligų prevencijos būdai.</p> <p>Pirmosios pagalbos teikimo (išorinio širdies masažo, dirbtinio kvėpavimo, defibriliacijos ir vaistų skyrimo) principai širdies skilvelių virpėjimo, širdies asistolijos ir elektromechaninės širdies disociacijos atvejais.</p>									
<p>KVĖPAVIMO SISTEMA IR LIGOS</p> <p>Kvėpavimo sistemos anatomija, fiziologija, patologija ir klinikinis ištyrimas. Išorinio kvėpavimo funkcijos ištyrimo, neaparatinės oksigenoterapijos, pleuros ertmės punkcijos atlikimo, skreplių ištyrimo principai ir vertinimas, krūtinės ląstos rentgenogramų vertinimas. Kvėpavimo sistemos ligų laboratorinių ir instrumentinių tyrimų vertinimas ir interpretacija. Plaučių klinikiniai sindromai, kosulio, bronchų obstrukcijos ir dusulio diferencinė diagnostika, rūkymo žala ir gydymo metodai</p> <p>Viršutinių kvėpavimo takų infekcija, ūmus ir lėtinis bronchitas, lėtinė obstrukcinė plaučių liga, ūmus plaučių uždegimas, bronchinė astma (bronchinės astmos priepuolis, astminė būklė), sausasis ir eksudacinis pleuritas, bronhektazės, intersticinės plaučių ligos, plaučių arterijos tromboembolija, plaučių vėžys, tuberkuliozė, kraujavimas iš plaučių, miego apnėjos sindromas, ūminis respiracinio distreso sindromas, plautinė hipertenzija, pneumokoniozės, grybelių ir parazitų sukeltos plaučių ligos, vaistų sukelti plaučių pažeidimai, plaučių pažeidimas, sergant sisteminėmis jungiamojo audinio, širdies, virškinimo trakto ir kraujo ligomis, ne tuberkuliozės mikobakterijų sukeliama plaučių liga, ūmus ir lėtinis kvėpavimo nepakankamumas, krūtinės traumas, pneumotoraksas, plaučių ir pleuros nespecifinės pūlinės ligos, plaučių ir pleuros navikai, stemplės ligos, jatrogeniniai kvėpavimo takų pakenkimai, tarpuplaučio ligos ir navikai, diafragmos traumas ir ligos: epidemiologija, pagrindiniai rizikos veiksniai, galimos ligų priežastys, simptomai, komplikacijos, diagnostikos galimybės, diferencinė diagnostika, būtinoji medicinos pagalba ūmiais atvejais, gydymo principai, ilgalaikis stebėjimas, indikacijos hospitalizacijai ir chirurginiam gydymui, chirurginio gydymo principai kvėpavimo ligų prevencijos būdai.</p> <p>Svetimkūniai trachėjoje, tracheostomijos indikacijos ir komplikacijos.</p>							4		
<p>VIRŠKINIMO SISTEMA IR LIGOS</p> <p>Virškinimo sistemos anatomija, fiziologija, patologija ir klinikinis ištyrimas. Skrandžio plovimo bei skrandžio ir dvylikapirštės žarnos turinio paėmimo, slaptos kraujo išmatose tyrimo, ascito punkcijos atlikimo, tiesiosios žarnos ištyrimo pirštu ir analinių veidrodžių pagalba principai ir vertinimas. Virškinimo sistemos ligų laboratorinių ir instrumentinių tyrimų vertinimas ir interpretacija. Pilvo skausmų diferencinė diagnostika.</p> <p>Stemplės, skrandžio ir dvylikapirštės žarnos gerybinės ligos (refliuksezofagitas, ūminis ir lėtinis gastritas, opaligė) ir navikai, valgyimo sutrikimai, tulžies pūslės ir latakų ligos (tulžies akmenligė, cholecistitas), kasos uždegiminės ligos ir navikai, malabsorbcijos sindromas, kepenų ligos, ūmus ir lėtinis kepenų nepakankamumas; plonųjų žarnų ligos, apendicitas, storosios žarnos ligos, žarnų nepraeinamumas, dirgliosios žarnos sindromas, vidurių užkietėjimas, tiesiosios žarnos ir analinio kanalo ligos, pilvo išvaržos, peritonitas, pilvo trauma, kraujavimas iš virškinamojo trakto: epidemiologija, pagrindiniai rizikos veiksniai, galimos ligų priežastys, simptomai, komplikacijos, diagnostikos galimybės, diferencinė diagnostika, būtinoji medicinos pagalba ūmiais atvejais, gydymo principai, ilgalaikis stebėjimas, indikacijos hospitalizacijai ir chirurginiam gydymui, chirurginio gydymo, metabolinės bei endokrininės chirurgijos ir pilvo organų transplantacijos principai, sergančiųjų virškinamojo trakto ligomis dietinio gydymo principai ir ligų prevencijos būdai.</p>							4		

<p>JUNGIAMOJO AUDINIO, RAUMENŲ IR SKELETO SISTEMA ir LIGOS</p> <p>Jungiamojo audinio, raumenų ir skeleto sistemos anatomija, fiziologija, patologija ir klinikinis ištyrimas. Vyresnio amžiaus asmenų geriatrinis ištyrimas. Sąnarių funkcijos, sąnarių ir kaulų rentgenogramų bei kitų jungiamojo audinio, raumenų ir skeleto ligų laboratorinių ir instrumentinių tyrimų vertinimas ir interpretacija.</p> <p>Reumatoidinis artritas, nediferencijuotas artritas, dermatomiozitas, miopatijos, reumatinė polirialgija, Sjogreno sindromas, reumatas, su infekcijomis susiję artritai, mikrokristaliniai artritai (podagra, chondrokalciniozė), sisteminė raudonoji vilkligė, antifosfolipidinis sindromas, vaskulitai, sisteminė sklerozė, ankilozinis spondilitas, spondiloartritas, degeneracinės sąnarių ir stuburo ligos (koksartrozė, gonartrozė, osteochondrozė), fibromialgija, osteoporozė, plaštakos, alkūnės, peties, klubo, kelių, pėdos, periartropatijos (tendovaginitas, bursitas, ligamentitas), eisenos ir pusiausvyros sutrikimai, žaizdos, kaulų lūžiai, išnirimai, sąnarių ir stuburo traumos, politraumos, tuneliniai sindromai, nervų traumos ir kojų nervų patologija, kaulinio ir kremzlinio audinio navikai: epidemiologija, pagrindiniai rizikos veiksniai, galimos ligų priežastys, simptomai, komplikacijos, diagnostikos galimybės, diferencinė diagnostika, būtinoji medicinos pagalba ūmiais atvejais, gydymo principai, indikacijos hospitalizacijai ir chirurginiam gydymui, chirurginio gydymo principai jungiamojo audinio, raumenų ir skeleto ligų prevencijos būdai.</p> <p>Išorinio kraujavimo stabdymo, minkštų ir gipsinių tvarsčių dėjimo, rankos ir kojos kaulų lūžių imobilizacijos įtaisais, nekomplikuotų žaizdų tvarstymo ir gydymo principai, indikacijos endoprotezavimui ir odos plastikai bei jų taikymo principai.</p>							4	
<p>LYTIES IR ŠLAPIMO ORGANŲ (UROGENITALINĖ) SISTEMA IR LIGOS</p> <p>Lyties ir šlapimo organų sistemos anatomija, fiziologija, patologija ir klinikinis ištyrimas. Urogenitalinės sistemos ligų laboratorinių ir instrumentinių tyrimų vertinimas ir interpretacija. Šlapimo pūslės kateterizavimo ir inkstų biopsijos principai.</p> <p>Ūminis inkstų pažeidimas, glomerulopatijos, nefropatijos, kitos inkstų ligos, urogenitalinės sistemos infekcijos (cistitas, ūmus ir lėtinis pielonefritas, urosepsis), inkstų ir šlapimo takų akmenligė, inkstų diegliai, obstrukcinė uropatija, dizurija, moterų ir vyrų ūminis šlapimo susilaikymas, šlapimo nelaikymas, parafimozė, ūmus ir lėtinis inkstų nepakankamumas, lėtinė inkstų liga, prostatos, inkstų, šlapimo pūslės ir sėklidės vėžys, inkstų trauma: epidemiologija, pagrindiniai rizikos veiksniai, galimos ligų priežastys, simptomai, komplikacijos, diagnostikos galimybės, diferencinė diagnostika, būtinoji medicinos pagalba ūmiais atvejais, gydymo principai, ilgalaikis stebėjimas, indikacijos hospitalizacijai, dializei, chirurginiam gydymui ir inkstų transplantacijai bei taikymo principai ir urogenitalinių ligų prevencijos būdai.</p>							4	
<p>ENDOKRININĖ SISTEMA IR LIGOS</p> <p>Endokrininės sistemos anatomija, fiziologija, patologija ir klinikinis ištyrimas. Endokrininės sistemos ligų laboratorinių ir instrumentinių tyrimų vertinimas ir interpretacija.</p> <p>Hipofizės priekinės dalies, skydliaukės, prieskydinių liaukų, antinksčių hormonų sekrecijos sutrikimai, tiroksininė krizė, miksedeminė koma, antinksčių hiperplazija, ūmus ir lėtinis antinksčių nepakankamumas, gliukozės apykaitos sutrikimai, cukrinis diabetas ir lėtinės diabeto komplikacijos, diabetinė koma ir hipoglikemija, nutukimas, lytinių liaukų hormonų veikimas, lytinių chromosomų ligos (Aneupoidijos - Turner, ir Klinefelter sindromai): epidemiologija, pagrindiniai rizikos veiksniai, galimos ligų priežastys, simptomai, komplikacijos, diagnostikos galimybės, diferencinė diagnostika, būtinoji medicinos pagalba ūmiais atvejais, gydymo principai, ilgalaikis stebėjimas, indikacijos hospitalizacijai ir chirurginiam gydymui, ligos prevencijos būdai.</p>							2	

<p>KRAUJO IR KRAUJODAROS SISTEMA IR LIGOS</p> <p>Kraujo ir kraujodaros sistemos anatomija, fiziologija ir patologija. Kraujo ir kraujodaros sistemos ligų laboratorinių ir instrumentinių tyrimų vertinimas ir interpretacija.</p> <p>Geležies, vitamino B12 ir folinės rūgšties trūkumo anemijos, limfinės sistemos patologija, limfoproliferacinės ligos, ūminės leukemijos, lėtinės leukemijos, paraproteinemijos, trombozės ir kraujavimo sindromas, hemofilija, diseminuota intravazalinė koaguliacija: epidemiologija, pagrindiniai rizikos veiksniai, galimos ligų priežastys, simptomai, komplikacijos, diagnostikos galimybės, diferencinė diagnostika, būtinoji medicinos pagalba ūmiais atvejais, gydymo principai, indikacijos hospitalizacijai chirurginiam gydymui, kaulų čiulpų transplantacijai, gydymo ir klinikinės transfuziologijos principai, kraujo ir kraujodaros ligų prevencijos būdai.</p>								2	
<p>ODA IR JOS PRIEDAI, DERMATOVENEROLOGINĖS IR ALERGINĖS LIGOS</p> <p>Odos, jos priedų ir imuninės sistemos anatomija, fiziologija, patologija ir klinikinis ištyrimas. Dermatovenerologinių ir alerginių ligų mikrobiologinių, laboratorinių ir instrumentinių tyrimų vertinimas ir interpretacija.</p> <p>Bakterinės ir parazitinės odos ligos, virusinės odos ir gleivinių ligos, grybelinės infekcijos, psoriazė, dermatitai, fotodermatozės, aknė ir aknei artimos ligos, rozacea, lytiškai plintančios infekcijos, AIDS ir odos ligos, autoimuninės jungiamojo audinio ligos, pūslinės odos ligos, ikinavikinės odos ligos ir gerybiniai odos navikai, piktybiniai odos navikai, alerginis rinitas ir alerginis konjunktyvitas, alerginė bronchinė astma, ūmios alerginės reakcijos (Kvinkės edema, anafilaksinis šokas), dilgėlinė ir angioedema, alerginiai dermatitai, maisto alergija, hiperjautrumas vaistams, anafilaksija, toksinė epidermio nekrozė, imunodeficitai: epidemiologija, pagrindiniai rizikos veiksniai, galimos ligų priežastys, simptomai, komplikacijos, diagnostikos galimybės, diferencinė diagnostika, būtinoji medicinos pagalba ūmiais atvejais, gydymo principai, ilgalaikis stebėjimas, indikacijos hospitalizacijai ir ligos prevencijos būdai.</p>								2	
<p>NERVŲ SISTEMA IR LIGOS</p> <p>Nervų sistemos anatomija, fiziologija, patologija ir klinikinis ištyrimas. Nervų sistemos ligų laboratorinių ir instrumentinių tyrimų vertinimas ir interpretacija. Sąmonės netekimų, traukulių, juosmens ir pilvo skausmo diferencinė diagnostika. Jutimų ir somatosensorinės sistemos pažeidimai, centrinis ir periferinis paralyžius, ekstrapiramidinės ir koordinacinės sistemos ligos, traukulinės būklės, galvinių nervų pažeidimai, galvos smegenų didžiųjų pusrutulių žievės pažeidimai, autonominės nervų sistemos pažeidimai, periferinės nervų sistemos ligos, galvos smegenų ir ekstrakranijinių kraujagyslių ligos ir smegenų kraujotakos sutrikimai, neuroinfekcijos, galvos skausmas, demencijos ir kognityviniai sutrikimai, epilepsija, sąmonės sutrikimai, demielinizuojančios centrinės nervų sistemos ligos, neuroraumeninės ligos, motorinio neurono ligos, galvos, stuburo ir nugaros smegenų trauma, galvos smegenų navikai, degeneracinės stuburo ligos, onkologinės stuburo ir nugaros smegenų ligos, likvoro cirkuliacijos sutrikimai, neurochirurginės vaikų ligos: epidemiologija, pagrindiniai rizikos veiksniai, galimos ligų priežastys, simptomai, komplikacijos, diagnostikos galimybės, diferencinė diagnostika, būtinoji medicinos pagalba ūmiais atvejais, gydymo principai, ilgalaikis stebėjimas, indikacijos hospitalizacijai ir chirurginiam gydymui, chirurginio gydymo principai ir nervų ligų prevencijos būdai.</p>								4	
<p>UŽKREČIAMOS LIGOS IR EPIDEMIOLOGIJOS PAGRINDAI</p> <p>Epidemiologijos rodikliai ir tyrimai, infekcinių ligų epidemiologijos, profilaktikos ir valdymo principai, imunoprofilaktikos pagrindai, priešepideminiai priemonių</p>								2	

<p>organizavimo principai, įtarus ypatingai pavojingą infekciją. Užkrečiamųjų infekcinių ligų mikrobiologinių, laboratorinių ir instrumentinių tyrimų interpretacija ir vertinimas. Dehidratacijos laipsniai.</p> <p>Ūmios infekcinės ligos (vidurių šiltinė, paratifai, žarnyno salmoneliozės ir kitos maisto toksinės infekcijos, botulizmas), virusinės diarejos, jersiniozė (žarnyno jersiniozė ir pseudotuberkuliozė), pirmuonių sukeltos ligos, šigeliozė, kampilobakteriozė, helmintozės, virusiniai hepatitai, virusinės kvėpavimo sistemos infekcijos, difterija, streptokokinis tonzilitas, mikoplazminė infekcija, chlamidinė pneumonija, pneumokokinė infekcija, legioneliozė, riketsiozės, Herpes šeimos virusų sukeliama infekcija, bakteriniai ir virusiniai meningitai, meningokokinis meningitas, ypatingai pavojingos infekcijos (cholera, maras, geltonasis drugys), sepsis, infekcinis-toksinis šokas, erkių pernešamos ligos, keliautojų ligos, zoonozės, ŽIV infekcija, AIDS ir oportunistinės infekcijos, žmogaus papilomos viruso infekcija, poliomielitas, stabligė, pasiutligė, rožė, celiulitas, odos infekcijos po gyvūnų įkandimų: epidemiologija, pagrindiniai rizikos veiksniai, galimos ligų priežastys, simptomai, komplikacijos, diagnostikos galimybės, diferencinė diagnostika, būtinoji medicinos pagalba ūmiais atvejais, gydymo principai, ilgalaikis stebėjimas, indikacijos hospitalizacijai ir užkrečiamųjų infekcinių ligų prevencijos būdai.</p>								
<p>PSIHIKOS IR ELGESIO SUTRIKIMAI</p> <p>Bendroji psichopatologija, šizofrenija, valgyimo sutrikimai, neorganiniai miego sutrikimai, depresija, bipolinis afektinis sutrikimas, organiniai ir simptominiai psichikos sutrikimai, asmenybės ir elgesio sutrikimai, somatoforminiai ir disociaciniai sutrikimai, nerimo ir stresiniai sutrikimai, psichikos ir elgesio sutrikimai vartojant psichoaktyvias medžiagas, protinis atsilikimas, autizmo spektro sutrikimai, kiti raidos sutrikimai, elgesio sutrikimai vaikų ir paauglių amžiuje, hiperkineziniai sutrikimai, emocijų sutrikimai vaikų ir paauglių amžiuje, tikai, enurezė: epidemiologija, pagrindiniai rizikos veiksniai, galimos ligų priežastys, simptomai, komplikacijos, diagnostikos galimybės, diferencinė diagnostika, gydymo principai, ilgalaikis stebėjimas, indikacijos hospitalizacijai ir psichikos bei elgesio ligų prevencijos būdai.</p> <p>Prievara prieš vaikus, suaugusiųjų amžiui būdingų psichikos sutrikimų ypatumai vaikystėje ir paauglystėje, savižudiškas elgesys, socialinės psichiatrijos pagrindai, biologiniai gydymo metodai, psichoterapijos kryptys ir pagrindai, kompleksinės pagalbos vaikui ir šeimai principai.</p>								3
<p>KLINIKINĖS GENETIKOS PAGRINDAI</p> <p>Genetinė konsultacija. Bioetiniai ir teisiniai klausimai klinikinėje genetikoje. Genealogijos analizė. Retosios ligos. Daugiaveiksnės ligos. Morfologijos elementai: galvos, veido, ausų, akių, nosies, burnos, galūnių fenotipinis įvertinimas. Diferencinei diagnostikai naudojamos duomenų bazės klinikinėje genetikoje. Chromosominės ligos (lytinių chromosomų aneuploidijos, autosomų trisomijos, mikrodeleciniai sindromai). Klinikinė sindromologija. Sindromai susiję su kaukolės kontūru, pažeidžiantys veidą, susiję su proporcingai žemu ūgiu, kaulų bei jungiamojo audinio sistemos patologija, pagreitėjusiu augimu bei postnataliniu nutukimu, ankstyvu senėjimu, pažeidžiantys odą ir gleivines. Monogeninės ligos, daugiausia pažeidžiančios centrinę nervų sistemą, kvėpavimo sistemą, širdies ir kraujotakos sistemą, kraujodaros sistemą, inkstus, virškinimo sistemą, endokrininę sistemą. Paveldimos periferinės nervų sistemos bei raumenų ligos. Paveldimos medžiagų apykaitos ligos (fenilketonurija, tirozinemija, I tipas, šlapalo sintezės sutrikimai, galaktozemija). Energijos metabolizmo sutrikimai. Mitochondriopatijos. Riebalų rūgščių oksidacijos sutrikimai. Mukopolisacharidozės. Prenatalinė diagnostika ir genetinis konsultavimas. Preimplantacinė genetinė diagnostika.</p>								3

VAIKŲ LIGOS

Sveiko vaiko fizinio ir psichinio vystymosi etapai ir ypatumai, naujagimio branda ir fiziologinė raida; skirtingų organų anatomijos ir fiziologijos ypatumai vaikams, įvairaus amžiaus vaikų klinikinis ištyrimas. Sveiko ir sergančio vaiko priežiūra, natūralus, dirbtinis, mišrus ir papildomas kūdikių maitinimas, vyresnių vaikų maitinimas, dantų dygimas ir kaita.; Laboratorinių ir instrumentinių tyrimų vaikams vertinimas ir interpretacija, vaikų elektrokardiogramos ypatumai. Vaikų imunoprofilaktika. Pradinis naujagimio ir vaiko gaivinimas.

Praeinančiosios naujagimio būklės, dažniausios naujagimių ligos: hemolizinė, hemoraginė ligos, dažniausios embriopatijos ir fetopatijos, prenatalinė infekcija ir naujagimių sepsis, perinatalinė hipoksija, rachitas, spazmofilija.

Vaikų įgimtosios ir įgytosios širdies ydos, vaikų širdies uždegiminės ligos: miokarditas, infekcinis endokarditas, perikarditas, kardiomiopatijos, ūmus širdies nepakankamumas, įgimtosios vaikų aritmijos, paroksizminė tachikardija.

Dažniausios vaikų kvėpavimo organų sistemos ligos: ūmios viršutinių kvėpavimo takų infekcijos, ūmus bronchitas, plaučių uždegimas, viršutinių bei apatinių kvėpavimo takų obstrukcija, ūminis kvėpavimo nepakankamumas, bronchų astma, naujagimių ir vaikų kvėpavimo sistemos anomalijos, kvėpavimo takų svetimkūniai.

Dažniausios vaikų virškinimo organų sistemos ligos ir funkciniai sutrikimai: stemplės ir skrandžio ligos, malabsorcijos sindromas ir celiakija, funkciniai virškinimo trakto sutrikimai ir obstipacijos.

Dažniausios vaikų šlapimo organų sistemos ligos ir šlapinimosi sutrikimai: šlapimo organų infekcija, nefritinis ir nefrozinis sindromas, ūmus inkstų funkcijos nepakankamumas.

Vaikų vaskulitai, jaunutviniai idiopatiniai artritai ir sisteminės jungiamojo audinio ligos. Vaikų hemoblastozės, solidiniai navikai, anemijos, trombocitopenijos, hemostazės ligos, histiocitų ir makrofagų patologija.

Vaikų cukrinis diabetas, diabetinė ketoacidozė ir hipoglikemija, vaikų nutukimas ir 2 tipo cukrinis diabetas, antinksčių ligos, ūminis antinksčių nepakankamumas, įgimtas adrenogenitalinis sindromas, vaikų augimo ir lytinio brendimo sutrikimai.

Vaikų traukulinės būklės, epilepsija, neepilepsiniai priepuoliai; vaikų raidos sutrikimai, cerebrinis paralyžius, paveldimos nervų ir raumenų ligos

Dažniausios vaikų alerginės ligos: alergines vaikų odos ligos, alerginis rinitas ir alerginis konjunktyvitas, alerginės vaikų virškinimo organų sistemos ligos, alergiškų vaikų maitinimas, toksinė epidermio nekrozė.

Bakterinės žarnyno infekcijos (salmoneliozė, šigeliozė, ešerichiozė, kampilobakteriozė, jersiniozė, pseudotuberkuliozė), virusinės žarnyno infekcijos. Virusinės infekcijos: tymai, raudonukė, vėjaraupiai, juostinė pūslelinė, Herpes simplex infekcija, staigioji egzantema, infekcinė mononukleozė, parotitinė infekcija, parvovirusinė infekcija. Bakterinės infekcijos: skarlatina, kokliušas, parakokliušas, Haemophilus influenzae infekcija, meningokokinė infekcija, streptokokinė infekcija, vaikų difterija; helmintozės.

Vaikų ūminės chirurginės pilvo ertmės organų ligos: ūminis apendicitas, įgytas ir įgimtas žarnyno nepraeinamumas, pilvo ir retroperitoninių organų traumos, virškinimo trakto svetimkūniai.

Vaikų gerybiniai (hemangiomas, limfangiomas, teratomos), ir piktybiniai (neuroblastoma, hepatoblastoma, teratoblastoma) navikai. Vaikų pūlinės ligos: ūminis hematogeninis osteomielitas, odos ir poodžio pūlinės ligos, destruktinė pneumonija ir jos komplikacijos. Įgimtos šlapimo ir urogenitalinės sistemos anomalijos, šlapimo takų akmenligė, nefroblastoma. Dažniausios vaikų ortopedinės anomalijos, vaikų traumų ir nelaimingų atsitikimų ypatumai: kaulų lūžiai, neurotrauma, nudegiminė liga, nušalimai.

<p>Aukščiau minėtų vaikų ligų ir būklių epidemiologija, pagrindiniai rizikos veiksniai, galimos ligų priežastys, simptomai, komplikacijos, diagnostikos galimybės, diferencinė diagnostika, būtinoji medicinos pagalba ūmiais atvejais, gydymo principai, ilgalaikis stebėjimas, indikacijos hospitalizacijai ir chirurginiam gydymui, chirurginio gydymo principai, priklausomai nuo vaiko amžiaus ir vaikų ligų prevencijos būdai</p> <p>Vaiko skubios pagalbos reikalaujančios būklės: ūminiai sąmonės, kvėpavimo ir kraujotakos sutrikimai, įvairios kilmės šokai, kritinės būklės, anafilaksija, karščiavimas ir hipertermija; specializuoto vaiko gaivinimo ypatumai. Vaikų homeostazės ypatumai, ir sutrikimai, dehidracija; vaikų infuzinės terapijos principai. Vaikų nelaimingi atsitikimai: ūminiai buitiniai vaikų apsinuodijimai medikamentais ir cheminėmis medžiagomis, užspringimas, sukręsto kūdikio sindromas, skendimas šilumos trauma, sunki trauma.</p>								
<p>BENDROSIOS CHIRURGIJOS PAGRINDAI</p> <p>Antiseptika ir aseptika, sterilizacija, dezinfekcija, chirurginiai siūlai, drenai, zondai, kateteriai, instrumentai, chirurginė infekcija, intoksikacija, pūlinys, celiulitas (flegmona), dujinė flegmona, uždarų kūno ertmių infekcijos, sepsis, sepsinis šokas, trauma ir politrauma, žaizdos, terminiai sužalojimai (nudegimas, nušalimas), išorinis kraujavimas.</p> <p>Kraujavimas ir hemostazė chirurgijoje, nekomplikuotų žaizdų gydymo, operacinių žaizdų perrišimo, pooperacinio periodo ligonio priežiūros, principai.</p>								2
<p>AKIS IR JOS PREIDINIAI ORGANAI IR JŲ LIGOS</p> <p>Akies ir jos priedinių organų anatomija, fiziologija, patologija ir klinikinis ištyrimas. Laboratorinių ir instrumentinių tyrimų vertinimas ir interpretacija. Žvairumas, vokų ir junginės ligos, ašarų aparato ligos, ragenos ir uogenos ligos, lęšiuko patologija, glaukoma, tinklainės ir regos nervo patologija, akių traumos: epidemiologija, pagrindiniai rizikos veiksniai, galimos ligų priežastys, simptomai, komplikacijos, diagnostikos galimybės, diferencinė diagnostika, būtinoji medicinos pagalba ūmiais atvejais, gydymo principai, indikacijos hospitalizacijai ir operaciniam gydymui, akių ligų prevencijos būdai.</p>								1, 5
<p>AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS</p> <p>Ausų, nosies, gerklės anatomija, fiziologija, patologija ir klinikinis ištyrimas. Laboratorinių ir instrumentinių tyrimų vertinimas ir interpretacija.</p> <p>Otitas, mastoiditas, timpanofibrozę, labirintitai, galvos svaigimas, intrakranijinės otogeninės komplikacijos, Menjero liga, neurosensorinis prikurtimas, otosklerozė, nosies obstrukcija, rinitai, nosies furunkulas, nosies pertvaros hematoma ir abscesas, nosies pertvaros iškrypimas, kraujavimas iš nosies, sinuitai, intraorbitinės ir intrakranijinės komplikacijos, nosies augliai, faringitai, paratonzilinai, parafaringiniai, retrofaringiniai abscesai, tonzilitai, laringitai, stenozuojantis laringitas, balso ligos, gerklų gerybiniai ir piktybiniai navikai: epidemiologija, pagrindiniai rizikos veiksniai, galimos ligų priežastys, simptomai, komplikacijos, diagnostikos galimybės, diferencinė diagnostika, būtinoji medicinos pagalba ūmiais atvejais, gydymo principai, indikacijos hospitalizacijai ir operaciniam gydymui, ausų, nosies ir gerklės ligų prevencijos būdai.</p>								1, 5
<p>PIKTYBINIAI NAVIKAI</p> <p>Piktybinių navikų epidemiologija, pagrindiniai rizikos veiksniai, galimos ligų priežastys, simptomai, progresavimas, ūmios būklės, komplikacijos, limfadenopatijos, paraneoplastiniai sindromai, diagnostikos galimybės, laboratorinių ir instrumentinių tyrimų vertinimas ir interpretacija, diferencinė diagnostika, gydymo ir paliatyvios terapijos principai, indikacijos spinduliniam, chemoterapiniam, chirurginiam ir kitam specifiniam gydymui, kaulų čiulpų transplantacijai ir onkologinių ligų prevencijos būdai.</p>								1

<p>KRITINĖS BŪKLĖS, APSINUODIJIMAI IR ANESTEZIJOS PAGRINDAI</p> <p>Pradinis ir specialusis gaivinimas (išorinis širdies masažas ir dirbtinis kvėpavimas, burnos ir nosiaryklės išvalymas, orofaringinio ir nazofaringinio vamzdelio įkišimas, dirbtinio kvėpavimo rankomis valdomu aparatu atlikimas, elektrokardiogramos užrašymas, elektrinė širdies defibriliacija, kardioversija, stimuliacija, medikamentinė terapija, sindromas po širdies sustojimo, periferinės venos punktavimas ir infuzinės terapijos taikymas, kritinių būklių farmakoterapija), gaivinimas neatidėliotinių būklių metu, pagalbos ypatumai esant širdies skilvelių virpėjimui, širdies asistolijos ir elektromechaninės širdies disociacijos atvejais, gaivinimas ligoninėje, dirbtinės plaučių ventiliacijos, inkstų pakaitinio gydymo, infuzinės ir transfuzinės terapijos ir neuroprotekcijos principai, gydymas po gaivinimo; Staigi mirtis, ūminis plaučių pakenkimas, ūminis respiracinis distreso sindromas, ūminis kvėpavimo nepakankamumas, plaučių edema, šokas (kardiogeninis, bakterinis, anafilaksinis, hipovoleminis, hemoraginis ir trauminis), sepsis ir organų funkcijų sutrikimai, virškinamojo trakto disfunkcija, intraabdominalinė hipertenzija, ūminis inkstų nepakankamumas, hospitalinė infekcija, koma; traukuliai; insultas, sunki galvos trauma, politrauma, užspringimas, skendimas, ūmus ir lėtinis skausmas, hipertermija, dehidracija, diseminuojanti intravazalinė koaguliacija, traumos, nelaimingi atsitikimai: epidemiologija, pagrindiniai rizikos veiksniai, galimos ligų priežastys, simptomai, komplikacijos, diagnostikos galimybės, diferencinė diagnostika, būtinoji medicinos pagalba ūmiais atvejais, gydymo principai, indikacijos intensyviai terapijai ir etiniai klausimai intensyviojoje terapijoje. Apsinuodijimai medikamentais, psichoaktyviomis (narkotinėmis) medžiagomis, barbitūratais, organinėmis medžiagomis, nuodingosiomis dujomis, smalkėmis, methemoglobina sudarančiais nuodais, arseno ir metalų junginiais, biologinės kilmės nuodais, insekticidais, pesticidais, metilo ir etilo alkoholiu, rūgštimis ir šarmais, maistu ir pagalba apsinuodijus (nespecifinės detoksikacijos priemonės, rezorbuotų nuodų pašalinimas, metabolizmo organizme skatinimas, antidotinė terapija), apsinuodijimų kontrolė ir informacija.</p> <p>Anestezijos rūšys, principai ir komplikacijos, infuzinės ir transfuzinės terapijos principai, kritinių būklių farmakoterapija, homeostazės korekcijos pagrindai, elektrolitų balanso sutrikimas, glikemijos kontrolė, rūgščių ir šarmų pusiausvyros sutrikimai, skausmo fiziologija ir farmakologija, mitybos sutrikimų ir poreikių vertinimo, maitinimo programos sudarymo principai, maitinimo ypatumai kritinių būklių metu.</p>								5	
<p>NĖSTUMO FIZIOLOGIJA IR PATOLOGIJA</p> <p>Nėštumo fiziologija, paauglės nėštumas. vaisiaus raida, gimdymo fiziologija, vaisiaus būklės vertinimas nėštumo metu ir gimdymo laikotarpiu, naujagimio būklės vertinimas, laikotarpio po gimdymo fiziologija, maitinimo krūtimi ypatumai. Prenatalinė paveldimų ligų ir įgimtų defektų diagnostika, nėščiųjų ir vaisiaus laboratorinių ir instrumentinių tyrimų vertinimas ir interpretacija. Lėtinės ligos ir vaistų vartojimas planuojant nėštumą, nėštumo laikotarpiu ir maitinant.</p> <p>Nėščiųjų ambulatorinė priežiūra, planuoto gimdymo, priešlaikinio gimdymo ir užsitęsusio nėštumo priežiūros ypatumai, sveiko ir neišnešioti naujagimio slaugos ir gydymo ypatumai, normalaus gimdymo priėmimo, pirmojo naujagimio tualetu, gimdyvės priežiūros placentiniame laikotarpyje, gimdymo sužadinimo ir skatinimo, akušerinių operacijų principai principai;</p> <p>Hipertenzinės nėščiųjų būklės, preeklampsija, eklampsija, HELLP sindromas, kraujavimas nėštumo, gimdymo laikotarpiais ir ankstyvuojau laikotarpiu po gimdymo, perinatalinė infekcija, daugiavaisis nėštumas: nėštumo ir gimdymo komplikacijos, gimdymo distocija, netaisyklingos vaisiaus padėty ir pirmėigos, .</p>								2, 5	

Rh izoimunizacija: epidemiologija, pagrindiniai rizikos veiksniai, galimos ligų priežastys, simptomai, komplikacijos, diagnostikos galimybės, diferencinė diagnostika, būtinoji medicinos pagalba ūmiais atvejais, gydymo principai, indikacijos hospitalizacijai indikacijos chirurginiam gydymui, chirurginio gydymo principai.								
GINEKOLOGINĖS LIGOS Moters lyties organų anatomija, fiziologija, patologija ir klinikinis ištyrimas įvairiais amžiaus periodais. Normalaus ir patologinio brendimo, perimenopauzės ir menopauzės laikotarpio ypatumai. Šeimos planavimo ir nevaisingumo klausimai. Laboratorinių ir instrumentinių tyrimų, nustatant ginekologines ligas, vertinimas ir interpretacija. Mergaičių ginekologinės problemos, mėnesinių ciklo sutrikimai, išorinių lyties organų ikivėžinės ligos ir vėžys, gimdos kaklelio ikivėžiniai susirgimai ir vėžys, policistinių kiaušidžių sindromas, hiperandrogenemijos, kiaušidžių nepiktybiniai ir piktybiniai navikai, gimdos gleivinės hiperplastiniai procesai ir vėžys, gimdos miomos, endometriozė lėtinis dubens skausmas, dubens uždegiminė liga, , ginekologinės ligos ir šlapinimosi sutrikimai, ūmus pilvas ginekologijoje: epidemiologija, pagrindiniai rizikos veiksniai, galimos ligų priežastys, simptomai, komplikacijos, diagnostikos galimybės, diferencinė diagnostika, būtinoji medicinos pagalba ūmiais atvejais, pirmoji pagalba kraujuojant iš gimdos, gydymo principai, indikacijos hospitalizacijai indikacijos chirurginiam gydymui, chirurginio gydymo principai ir ginekologinių ligų prevencijos būdai,.							2, 5	
SLAUGOS PAGRINDAI Slaugos klasifikacija, rūšys, infekcijos kontrolė sveikatos priežiūroje įstaigose ir aseptika, darbuotojų darbo sauga ir higiena, rankų ir medicinos prietaisų higiena, saugios aplinkos palaikymas. Ligonio asmens higiena ir aplinkos tvarkymas, mobilumo problemos, valgymas ir gėrimas, kūno temperatūros reguliavimo problemos ir slauga, hipertermija, hipotermija, šlapinimosi ir tuštinimosi problemos ir slauga, vaistų administravimas.								2
FIZINĖS MEDICINOS IR REABILITACIJOS PAGRINDAI Reabilitacijos, kineziterapijos ir ergoterapijos principai, socialinės ir profesinės reabilitacijos principai, komandinis darbas reabilitacijoje, asmens biopsichosocialinės funkcijos, fizinis ir funkcinis pajėgumas, sveikatą stiprinantis fizinis aktyvumas, neįgalumo ir darbingumo nustatymas, kalbos, kalbėjimo ir rijimo sutrikimai ir jų korekcija.								1
TEISMO MEDICINOS PAGRINDAI Tanatologijos ir teismo psichiatrijos principai; teismo medicinos etika ir deontologija; išorinių faktorių poveikis organizmui, atvėsimas, nušalimas, perkaitimas, nudegimas, asfiksijos ir jų rūšys, prigėrimas, šautiniai sužalojimai, durtiniai – pjautiniai sužalojimai, kaulų lūžių mechanizmai, fizinių ir cheminių poveikių padaryti sužalojimai, gamtinės ir techninės elektros poveikis, mechaninių poveikių padaryti sužalojimai, sveikatos sutrikdymo masto nustatymas.								1
Iš viso								71

Vertinimo strategija	Svoris proc.	Atsiskaitymo laikas	Vertinimo kriterijai
Egzaminas	100 proc.	Baigus XII semestrą egzaminų sesijos metu	Dalyko mokėjimas vertinamas 10 balų sistema: 10 balų (puikiai) – puikios, išskirtinės žinios ir gebėjimai, sintezės ir supratimo, teorinių žinių taikymo lygmuo, išsamūs atsakymai į visus klausimus; reikalaujamų žinių apimtį procentinė išraiška 93–100 proc. taškų nuo aukščiausio studento įgyto rezultato. 9 balai (labai gerai) – tvirtos, geros žinios ir gebėjimai, reikalaujamų žinių apimtį procentinė išraiška 83,7–92,9 proc. taškų nuo aukščiausio studento įgyto rezultato; 8 balai (labai gerai) – geresnės nei vidutinės žinios ir gebėjimai, supratimo ir žinių taikymo lygmuo, pasitaiko pavienės neesminės klaidos,

			<p>reikalaujamų žinių apimties procentinė išraiška 75,3–83,6 proc. taškų nuo aukščiausio studento įgyto rezultato;</p> <p>7 balai (vidutiniškai) – vidutinės žinios ir gebėjimai, supratimo ir žinių taikymo lygmuo, pasitaiko pavienės neesminės klaidos, reikalaujamų žinių apimties procentinė išraiška 66,9–75,2 proc. taškų nuo aukščiausio studento įgyto rezultato;</p> <p>6 balai (patenkinamai) – žinios ir gebėjimai (įgūdžiai) blogesni nei vidutiniai, yra klaidų, reikalaujamų žinių apimties procentinė išraiška 58,5–66,8 proc. taškų nuo aukščiausio studento įgyto rezultato;</p> <p>5 balai (silpnai) – žinios ir gebėjimai (įgūdžiai) tenkina minimalius reikalavimus, supratimo ir žinių taikymo lygmuo, daug klaidų, reikalaujamų žinių apimties procentinė išraiška 51,0–58,4 proc. taškų nuo aukščiausio studento įgyto rezultato;</p> <p>4 balai ir mažiau – netenkinami minimalūs reikalavimai:</p> <p>4 balai – žinių apimties procentinė išraiška 40–50,9 proc. taškų nuo aukščiausio studento įgyto rezultato;</p> <p>3 balai – žinių apimties procentinė išraiška 30–39,9 proc. taškų nuo aukščiausio studento įgyto rezultato;</p> <p>2 balai – žinių apimties procentinė išraiška 20–29,9 proc. taškų nuo aukščiausio studento įgyto rezultato;</p> <p>1 balas – žinių apimties procentinė išraiška < 20 proc. taškų nuo aukščiausio studento įgyto rezultato.</p>
--	--	--	--

Autorius	Leidimo metai	Pavadinimas	Periodinio leidinio Nr. ar leidinio tomas	Leidimo vieta ir leidykla ar internetinė nuoroda
Modulį koordinuojantis dėstytojas		Modulio sando pavadinimas, kuriame nurodoma privalomoji ir papildoma literatūra		
Privalomoji literatūra				
R. S. Ašoklis	2014	Akių ligos	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
G. Drąsutienė	2014	Akušerija	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
J. Šipylaitė	2014	Anesteziologija ir reanimatologija	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
E. Lesinskas	2014	Ausų, nosies ir gerklės ligos	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
G. Brimas	2014	Bendroji chirurgija	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
A. Utkus	2014	Bendroji ir žmogaus genetika	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
A. Jankauskienė	2014	Bendroji pediatrija ir neonatologija	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
M. Bylaitė-Bučinskienė	2014	Dermatovenerologija ir alergologija	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
Ž. Visockienė	2014	Endokrinologija	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
J. Gulbinovič	2014	Farmakologija	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
D. Janonienė	2014	Fizinė ir reabilitacijos medicina	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
K. Strupas	2014	Gastroenterologija ir abdominalinė chirurgija	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
G. Drąsutienė	2014	Ginekologija	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
B. Petrauskienė	2014	Kardiologija, širdies ir kraujagyslių chirurgija	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
J. Gulbinovič	2014	Klinikinė farmakologija, vaistų registracija ir vartojimo saugumas	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
L. Cimbališienė	2014	Klinikinė genetika	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
J. Dementavičienė	2014	Klinikinė radiologija	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
J. Didžiapetrienė	2014	Klinikinės onkologijos pagrindai ir vėžio biologija	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
J. Šipylaitė	2014	Kritinių būklių medicina, transfuziologija ir toksikologija	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
Z. Kučinskienė	2014	Laboratorinė medicina	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
E. Gefenas	2014	Medicinos etika	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
J. Dadonienė	2014	Mokslinio darbo metodologija ir biostatistika	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
M. Miglinas	2014	Nefrologija ir urologija	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
D. Jatužis	2014	Neurologija ir neurochirurgija	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
E. Laurinaitis	2014	Profesinio bendravimo pagrindai ir psichosomatika	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
A. Navickas	2014	Psichiatrija, vaikų ir paauglių psichiatrija, psichoterapija	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon

R. Sargautytė	2014	Psichologija	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
E. Danila	2014	Pulmonologija, ftiziatrija ir torakalinė chirurgija	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
N. R. Valevičienė	2014	Radiologijos pagrindai	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
A. Venalis	2014	Reumatologija ir gerontologija	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
A. Beržanskytė	2014	Socialinė medicina. Sveikatos teisė ir ekonomika	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
A. Jasulaitis	2014	Teismo medicina	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
M. Kocius	2014	Traumatologija, ortopedija ir plastinė rekonstrukcinė chirurgija	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
A. Ambrozaitis	2014	Užkrečiamos ligos ir epidemiologija	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
I. Ivaškevičienė	2014	Vaikų infekcinės ligos	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
J. Grikinienė	2014	Vaikų ligos, vaikų chirurgija	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
V. Šapoka	2014	Vidaus ligų diferencinė diagnostika, hematologija ir šeimos medicina	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
D. Kalibatienė	2014	Vidaus ligų propedeutika ir slaugos pagrindai	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
R. Stukas	2014	Visuomenės sveikata	-	https://is.vu.lt/pls/klevas/logon
Sveikatos apsaugos ministerija	1995	Lietuvos medicinos norma. Medicinos gydytojas. Funkcijos, teisės, pareigos, kompetencija ir atsakomybė MN7:1995	-	Prieiga per internetą: https://www.vaspvt.gov.lt/files/Medicinos%20normos/MN7-1995.pdf